

Troballes monetàries XXII

Troballes del Segrià

M. CRUSAFONT I SABATER

Núm.: AN-72

Lloc: Indeterminat dins la comarca del Segrià

Composició: 2 monedes locals de Bonifacio (Còrsega)

Dates límit: c. 1420-final del s. XV

Data més probable de la pèrdua: s. XV

Localització: Dispersa

Data de la troballa: Vers el 1980

Circumstàncies de la troballa: Desconegudes, però totes dues monedes foren trobades separatament

Descripció

1. Diner d'aram de Bonifacio amb una B el camp i anellets.

a/ B entre anellets voltada de cercle de punts. Rastres d'una llegenda que a partir d'altres exemplars se sap que diu BONIFAC.

r/ Creu que talla el camp, amb anellets als espais alterns i lletres I com a llegenda, una a cada quarter.

Pes: 0,52 g Ø: 11 mm (mal tallada) Malbrunot

2. Diner semblant a l'anterior.

Pes: 0,39 g Ø: 11 mm (mal tallada) Malbrunot

Comentaris

Es tracta de dues peces molt semblants que formaven part d'una col·lecció lleidatana nodrida amb materials trobats a la zona. Sabem amb seguretat que un dels exemplars fou trobat al Segrià i que és molt probable que l'altre també tingués aquesta procedència. Es tracta, en tot cas, de dues troballes individuals.

Bonifacio és una ciutat del sud de Còrsega que es troba a tocar de Sardenya i en l'estret denominat també de Bonifacio, davant per davant de la ciutat sarda de Santa Teresa de Gallura. Es troba damunt d'uns alterosos penya-segats que li fan de defensa natural i no va poder ésser conquerida per Alfons el Magnànim, tot i que la llegenda diu que va fer tallar uns graons en un dels penya-segats per poder-hi entrar. L'escala, tallada a la roca, existeix, si més no, encara avui.

Les monedes locals de Bonifacio constitueixen un numerari ben poc conegut. De fet, ha estat gràcies a la nostra relació amb l'estudiós Jean Malbrunot que n'hem pogut tenir informació. Aquest contacte es va establir mercès al nostre amic Michel Dhénin, ran del nostre intent per retrobar unes imitacions de peces catalanes de Sicília que afloraven a Còrsega. L'any 1979 Dhénin ens va mostrar unes fotografies d'aquestes peces, que ens varen interessar extraordinàriament. Podrien haver estat, en efecte, el resultat d'encunyacions locals de Vicentello d'Istria, el cabdill sard que, al llarg del s. XV va mantenir a l'illa un partit procatalà, dominant la part central del territori. Malauradament, en aquell moment Dhénin no ens va poder cedir el material perquè tenia el compromís de publicació amb un estudiós cors. Han passat molts anys, la publicació no es va dur a terme i sembla que les fotografies s'han per-

dut. Nosaltres ja havíem fet esment d'aquesta possibilitat en alguna altra ocasió, però ara caldrà esperar que es produeixin noves afloracions. Només podem dir que les peces es trobaren en llocs del centre i nord de l'illa. Malbrunot no coneixia les peces que nosaltres havíem vist, perquè ell va estudiar essencialment les monedes de Bonifacio i, de moment, en aquest lloc no n'han sortit.

Malbrunot ha estudiat diferents tipus de monedes locals que han anat apareixent en diferents excavacions fetes a Bonifacio. Els tipus de la B entre anellets corresponen a emissions més aviat tardanes que considera emeses a partir del 1420 i foren en circulació com a mínim fins a final del s. xv. Hi ha alguns esments que les documenten i sembla que la motivació de les emissions fou la falta d'altre numerari petit.

És la primera vegada, que sapiguem, que aquests tipus de peces apareixen a Catalunya. No són pas monedes que fossin aptes per al comerç mediterrani i, per tant, l'explicació de la seva arribada a l'interior de Catalunya ha d'ésser una altra. Es podria pensar que potser varen passar a la propera Sardenya i que foren portades a Catalunya i perdudes aquí, formant part d'un petit numerari personal que es pogué haver barrejat amb altres tipus locals sards com ara els de l'Alguer o de Bossa, que també són d'aram. Recordem que s'han trobat peces de l'Alguer batudes damunt diners de Menorca. Per tant, el camí invers també és possible, sens que això sembli poder tenir cap significació rellevant des del punt de vista dels intercanvis comercials.

Bibliografia

Jean MALBRUNOT, *Les monnaies médiévales bonfacienes*. Bonifacio, 2003.